

HAJDUFÖLD

1923. év október 9.

KEDD

Debreczen, V. evf. (228.)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 4000 K.
EGYES SZÁM ÁRA 200 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámasztásában.*

A fajvédelem programja: teljes gazdasági rekonstrukció a magyar faj érdekében

Földet csak magyar ember műveljen - A külpolitika alapja a jó belpolitika - Belső gazdasági erővel kell talpraállítani Magyarországot - Nem kell az antantjármot hozó külföldi kölcsön - A fajvédő vezérek Gömbös Gyula abádszalóki beszámolóján

Abádszalók, okt. 7. Vasárnap tartotta meg Gömbös Gyula Abádszalókon képviselői beszámolóját, amelyre elkísérték Eckhardt Tibor, Zsilinszky Endre és Kiss Menyhért nemzetgyűlési képviselők, valamint számos közéleti előkelőség a fajvédelem vezérei közül. A beszámoló gyűlésen a kerület legtávolibb községei is hatalmas küldöttségekkel képviseltették magukat s a választók lelkes ezrei biztosították képviselőjüket osztatlan és meg nem tántorítható bizalmukról és hűségükről.

A gyűlés megnyitása után Gömbös Gyula emelkedett szólásra:

A magyar életet a faji egység alapján kell kiépíteni — mondotta. A mi politikánk a keresztyén és agrár gondolat kiépítése volt, s hogy a kormányallatban szemben foglaltunk állást, azt ama meggyőződésünk okozta, hogy ez

a kormány semnem keresztyén, sem nem agrár.

Egyébként sem méltó az ország

a pesti bankok papirban fizetik vissza az államtól kapott pénzt, ezeknek tehát érdekük, hogy lerontsák a magyar koronát

A magyar kormány programját nem tartotta be s így áttolódik a magyar politikai élet egy olyan befolyás hatáskörébe, amely befolyás ellen harcolni kell, mert nem magyar befolyás, mert csak egynehány bankérdekeltség befolyása gazdasági szempontból és mert a nemzetben lakó erőket, a falu erejét nem fejlesztették.

Nekünk egyénileg egyszerűbb volna fenn Pesten alkalmazkodni a viszonyokhoz, de nem azért választottak engem önök képviselőjükké most már másodszer, hogy én a magam érdeket szolgáljam.

Az én felfogásom az, hogy ennek a kerületnek és annak révén az egész ország érdekét kell szolgálnom. (Lelkes éljenzés.) Ezen az uton a magyar feltámasztás napját megtudom élni, ezen az uton ezer veszély dacára tovább fogok menni. Bárhol megjelentünk, bárhova megyünk ebben az országban,

mindenütt visszhangra talál az, amit mondunk, mert mindenkinek éreznie kell, hogy becsületos férfiakkal áll szemben.

Mindenütt megérzik, hogy olyan emberek szólnak, akik a független Magyarországot, a magyar fajért,

bizalmára, aki mást beszélt a választások alatt s másképen cselekszik most, mint azt a minisztereknél látjuk.

A hirdett fajvédelmi elvekkel szemben a bankok továbbra is rá nehezdednek a magyar népre, a magyar falura, ahelyett, hogy a magyar pénznek az erejével a magyar mezőgazdaságot állították volna talpra. Az utóbbi évek politikájából megállapítható, hogy még mindig

nem vonták le a tanulságot mindabból, ami a háború előtt alatt és után történt.

Szembefordultunk a kormánnyal, mert azt láttuk, hogy a magyar nép gazdasági helyzetén a kormány nem változtatott. A pesti bankokat bankokkal táplálták és a pénznek forgatása nem a magyar nép érdekében történt, hanem egy pár nagy pesti bank érdekében.

Ma a gazdától buzávalutában, arany értékben követelik vissza a kölcsönt, míg

a magyar jövőért készek mindenüket feláldozni.

A célzatosan rosszhiszemű beállítással szemben kijelentem, hogy nekünk eszünkön kívül sincs olyan külpolitikát követni, amely külpolitika a mai reális viszonyokkal nem számíthatva, fejjel neki megy a falnak.

Mi azt mondjuk, hogy

a magyar külpolitikának alapja a jó magyar belpolitika.

Magyarország belső gazdasági helyzetét kell elsősorban javítani. Ez a mi külpolitikánk, Mi reálpolitikát hirdetünk kifelé is, de a belpolitikára helyezük a fősúlyt.

Ebbe a kérdésbe kapcsolódik a külföldi kölcsön kérdése is. Bárki elfogadhat, mint magánember is egy jó kölcsönt, ha olyan feltételek mellett kapja, amelyek elfogadhatók.

Ha azonban a külföldi kölcsönrel kapcsolatban belpolitikai vonatkozású feltételeket követel az antant, akkor arra az álláspontra helyezkedünk, hogy

nem kell külföldi kölcsön, mert Magyarországot gazdaságilag függő viszonyba, de politikailag is függő viszonyba nem akarjuk hozni.

(Élénk helyeslés.) Akarjuk, hogy az

antant segítő kézzel jöjjen hozzánk, de nem akarjuk, hogy egy olyan ellenőrző bizottságot illessenek a nyakunkra, amely beleszóhat a magyar politikai élet kialakulásába.

De nincs-e annyi ereje ennek az országnak, hogy a saját emberséggel gazdaságilag talpraálljon? Elsősorban a háború alatt összehordott zsidó vagyonokra gondolok, amelyeket külföldi valutában helyeztek el. Hiszen mindössze 600 millió K-ról van szó. Azt követeljük a magyar kormánytól, hogy az ország földjében levő gazdasági erőket vegye igénybe, de egyben adja meg a gazda terményéért a megfelelő értéket, a gazda pedig adja ide a terményeit és ezáltal

legyen részesévé a jegybanknak, amelyről valamennyien mindig álmództunk. Mi azt akarjuk, hogy a magyar föld népének akarata irnyítsa azt a jegybankot.

Én csak azt látom, hogy adva van egy jelszó: külföldi kölcsön és most keresnek kölcsönt. Keresgélés közben azonban itt bent a magyar függetlenséget, a magyar élet kialakulásának lehetőségét teljesen elvesztik.

— Pedig, akik a világ eseményeit látják, tudják, hogy minden országban az általunk hirdett fajvédelmi mozgalom jutott uralomra. Így Törökországban, Spanyolországban, Hollandiában és készül uralomra jutni Németországban.

A mi fajvédelmi programunk tengelye tehát a magyar gazdasági életnek teljes rekonstrukciója

— Itt van a földbirtokreform kérdése is. Törvényét megalkották, de végre nem hajtották, csak részben. Nekem az az álláspontom: elvileg a földreformra szükség van, azonban minden reform csak akkor ér valamit, ha a nemzet egyetemének érdekét is szolgálja. A nincstelenség is kapjanak földet, a kisebb birtokosok is kapjanak földet. Azt a középbirtokos osztályt, mely évszázadok óta él egy helyen, melynek egész családi vonatkozása össze van nőve a falu életével, azt nem szabad bántani. De bántani akarom és

el akarom venni a földet mindazoktól, akiknek a magyar nép lelkéhez semmi közük nincs,

akik idejöttek, de nem érzik jól magukat, csak Pesten. Annyi zsidó kézen van birtok, hogy a földhöz magyar népet ezek felhasználásával teljes mértékben földhöz lehet juttatni. **Földet csak magyar ember műveljen.**

a zsidóságnak csak a könnyű szerzés a programja.

— Ezek után úgy érzem, hogy a történelem igazat fog adni azért az elhatározásomért, amellyel szembe helyezkedtem ezzel a rendszerrel. Nagy,

nehéz időkben a nép csak férfiakra bizza a vezetést.

Azokra, akik amikor harcra kerül a sor, nem hátra, hanem előre mennek, akik nem félnek eszméikért szenvedni, nem félnek se a börtöntől, se bilincsektől hanem az Isten magasabb akaratának rendelve alá magukat, mennek azon az úton, amelyen a magyar feltámadást remélik. (Lelkes helyeslés.)

Hosszantartó lelkes éljenzés és taps követte Gömbös Gyula szavait, aki után *Ecshardt* Tibor emelkedett szólásra:

— Kétféle nyomorúságot látok ebben az országban. Az egyik baj, hogy gazdaságilag tönkremegy a magyar nép, a másik, hogy erkölcsileg is olyan helyzetbe jut, amikor a magyar faj erényei egyre jobban háttérbe szorulnak, amikor

a magyar munka megbecsülése egyre jobban súlyosod és igazi becsülte hova-tovább csak a siberkedésnek lesz.

Van ebben az országban pénz elég, a pénz azonban nem a termelő, nem a magyar nép érdekét szolgálja. — Az egész hitelrendszer az egész jegyintézeti pénzforgalom és pénzellátása a magyar társadalomnak olyan rendszeren bonyolódik le, amely a budapesti nagybankoknak juttatja a pénzt, teljesen lehetlenné teszi azonban azt, hogy olcsó hitelben a magyar nép közvetlenül részesüljön. (Hosszantartó helyeslés és taps.)

Ezután

Zsilinszky Endre

szólt fel:

— Mi az igazi nemzeti gondolatot képviseljük, úgy hogy a legfőbb ellenség, amellyel egyszer le kell számolni, az internacionalizmus.

Két fázisa van a harcunknak: el kell távolítanunk ezt a pipogya kormányt, második fázis az internacionalizmus elleni küzdelem.

Utána Kiss Mennyhért mondott rövid beszédet kulturális életünk problémáiról, melynek során élénk szavakkal bírálta a kultuszminiszternek azt az eljárását, hogy sógorát nevezte ki a Ferencz József-intézet kormányzójává.

Utána Anka János, a NÉP felelősszerkesztője mondott beszédet, majd Mándoky Sándor, végül pedig vitéz Kemény Simon intézett néhány buzdító szót a közönséghez.

Végezetül még egyszer Gömbös Gyula emelkedett szólásra, aki a magyar feltámadásról beszélt.

Dörgő éljenzés volt a válasz Gömbös Gyula szavaira, majd a gyűlés a Himnusz hangjaival véget ért.

Nem helyezték szabadlábra a vesztegető zsidómilliomosokat

Az adócsaló és vesztegető zsidómilliomosok, mint a Hajduből megírta volt, felfolyamodást jelentettek be a vizsgálóbírónak előzetes letartóztatásukat elrendelő végzése ellen. A felfolyamodással hétfőn foglalkozott első fórumon a debreceni kir. törvényszék vádtaácsa Serly Jenő táblabíró elnöklése alatt s kimondotta, hogy a vádlottakat még kaucló ellenében sem helyezik szabadlábra.

A vádlottak védői pedig összesen ötmillió koronát ajánlottak fel védenekik szabadlábra helyezése esetén. A vádlottak védői a törvényszék vádtaácsának döntése ellen a kir. ítélőtáblához jelentettek be felfolyamodást. A tábla a hét közepén dönt a vesztegető zsidók további sorsáról.

A földesi hősi halottak emlékművének leleplezése

Földes község emléket emelt háromszáz hősi halottjának

Földes, október 7. (A Hajduből kiküldött tudósítójától.) Hajduből vármegye egyik leggazdagabb községében, Földesen pár nap óta a nagy piacon, a református templom előtt szerény, művészi emlékmű emelkedik a templomtéri kis akácok park sárguló, őszi lombjaitól környeztetten. Az emlékművet a budapesti képzőművészeti akadémia egyik művésztanára tervezte. Egy fatöncsre lerogyott, halott magyar katonát ábrázol, ki még ekkor is görcsösen markolja két kezével fegyverét, feje az ágaskodó, kiterjesztett szárnyú Turul madár testére hanyatlak.

Földes község a nagy háborúban elesett s jeltelen sírokban nyugvó, több mint háromszáz hősenek emlékezetére emelte e kis szobrot, mely az első ilyenemű emlékmű Hajduből vármegye községeiben.

A halott hősök emlékére felállított emlékműnek a leleplezése vasárnap, október hetedikén folyt le nagy ünnepségek keretében Földesen. Az ünnepélyen megjelentek vitéz Nagy Pál tábornok, a hajduből vármegyei vitézi szék kapitánya, Petry Pál államtitkár, a kerület képviselője, dr. Hadházy Zsigmond főispán, Pákozdy Sándor alispán, Barabás Samu, Csontos Imre nemzetgyűlési képviselő, Nábráczky Béla vármegyei főjegyző, a szomszédos községek képviselői, valamint még számos előkelőség Hajduből vármegyéből.

Vasárnap reggel kevéssel 8 óra előtt állott meg a gyorsvonat a kabai állomásnál. Ezzel érkeztek s itt szálltak le a debreceni vendégek.

Földes község határában a község vagyonos gazdaságiatárságából alakított lovasbandérium s egy küldöttség várakozott az érkezőkre Demokos Géza községi főjegyző és Kiss István őrnagy vezetése alatt.

A község főjegyzője rövid, meleg beszéddel üdvözölte a vendégméltsóságokat, majd Hadházy főispán válaszolt az elhangzott üdvözlésekre. Földesen Kiss József földbirtokos látta vendégül magyaros vendégszeretettel az érkezőket, akik innen a református templomban tartott gyásztisztiszteletre mentek, melyen a a predikációt Beke Antal tábortitkár tartotta.

Te benned biztunk...

A templom zsufozásig megtelt ez alkalommal a község kegyeletes érzesű, gyászoló lakosaival.

... Megható, szomorú látvány volt a szószékkel szemben elhelyezett hosszú padosorokon a sok fekete ruhás kislát szemű asszony, feleség, anya, gyermek, akik mind testvérei lettek egymásnak közös nagy gyászukban.

... S aztán megszólalt az orgona s a sok száz megtört szívű szomorú ember ajkáról felhangzott az alázatos ének: „Te benned biztunk eleitől fogva...”

Beke Antal fenkölt szárnyalásu, magasztos predikációja után az istentisztelet a „Nemzeti Hiszekegy” elénekével ért véget.

A diszközgyűlés

A Istentisztelet végeztével a templommal szemben levő község házára vonultak át a résztvevők. Itt tíz fohérruhás leányka egy csokrot nyújtott át a vendég méltóságoknak.

Majd Kovács Gábor hajduből vármegyei szolgabíró megnyitotta a diszközgyűlést, rövid, tartalmas beszéd keretében s üdvözölte a megjelent vendégeket, bejelentette, hogy az ünnepélyre meghívott Horthy Miklós Kormányzó más irányu elfoglaltságai miatt itt meg nem jelenhetett.

Ezután Domokos Géza községi főjegyző indítványozta, hogy üdvözölő táviratot küldjenek a Kormányzónak, valamint azt, hogy a képviselőtestület a község hősi halottainak a nevét az emlékművön örökítse meg.

Miután az indítványt a képviselőtestület egyhangú lelkesedéssel elfogadta, a közgyűlés véget ért.

Az emlékmű leleplezése

A gyűlés után mindnyájan, a vendégek, a község vezetősége az emlékmű előtti térre vonultak, ahol kezdetét vette a leleplezési ünnep.

A szobor köröskörül nemzeti színű zászlókkal, zöld girlandokkal és virágokkal volt díszítve, előtte pedig két fekete zászlót lobogtatott a szél.

A Himnusz elénekése után Kiss Sándor ujléti lelkész, Földes volt segédlelkésze lépett a felállított emlékműre s tartott izzó hazafiságu ünnepi beszédet.

— Hány hajlékból sir ki a gyötrő zokogás — mondotta — ha e vitéz, hős halottakra emlékeznek? S mennyivel gyászosabb és borzasztóbb a zokogás, ha visszagondolunk, hogy az eget verő harc, a patakokban ömlő vér, mind hiába folyt.

— De e hősök halála — folytatta — nem volt céltalan! Most ha egyszer ez országról élő fiai megfelleledkeznek, megmenti azt majd e holtak szelleme.

A lendületes szép beszéd után Petri Pál államtitkár, a kerület nemzetgyűlési képviselője mondott beszédet, kitartásra, fegyelmezettségre és munkára buzdítva Földes lakóit.

Az államtitkár beszéde után Pákozdy Sándor alispán helyezte el Hajduből vármegye koszoruját rövid beszéd kíséretében az emlékművön.

A vitézi szék koszorúja

Ezek után vitéz Nagy Pál tábornok, Hajduből vármegye vitézi székének kapitánya emelkedett szólásra.

— Az életben maradt vitézek küldötte vagyok — mondotta — hogy biznyságot tegyek arról a hősi küzdelemről, melyben a halott vitézek életüket adták hazájukért. Mi láttuk őket harcolni, küzdeni a világháborúban, ismerjük vitézségüket s éppen ezért bizonni tudunk egy jobb jövőben, mert amely nemzetnek ily hős fiai vannak, az nem pusztulhat el.

— Elhoztuk ide a szebb jövőbe vetett reményünk zöld koszoruját — fejezte be a tábornok a beszédét s a nagy, fehérszalagos zöld koszorút elhelyezte a szobor talapzatán.

A vitézi szék koszoruját követte a halott hősök hátramaradottainak koszorúja, melyet az egyik hadiözvegy, Medgyesi Gáborné helyezett el, majd a MANSZ nevében öv. Karácsony Zsigmondné s az ÉME nevében Günther Mihály koszorúzták meg a szobrot.

A megható ünnepélyt a Szózat elénekése rekesztette be.

Az ünnepély után Földes község gazdag magyaros ebéddel vendégelte

meg az elesett hősök özvegyeit és árváit.

Diszebéd

Félkettőkor a földesi kaszinóban 300 terítékes diszebéd volt, amelyen résztvettek a megjelent előkelőségek.

Az ebéd alatt a főispán mondott köszöntőt Magyarország kormányzójára, azután Kiss József földbirtokos a főispánra, Kiss István őrnagy vitéz Nagy Pál tábornokra. A banketten pohárköszöntőket mondottak még Petri Pál államtitkár, Barabás Samu nemzetgyűlési képviselő s még számosan a résztvevők közül.

Az ebéd belenyult a késő délutáni órákba, amikor is a nagy vendégsereg lassan-lassan oszladozni kezdett s mire a hősök emlékszóba fölött felragyogtak az első csillagok, csendes és kihalt volt már az egész falu, csak a templomtéri akácok leveleinek suttogása hallatszott, mintha a halott hősök lelkei szállnának körül a hallgatag, hideg követ, amely a hazáért haltak emléket fogja hirdetni a késő utódoknak.

Jékei Balogh György.

A magyar katolikusok országos nagygyűlése.

A tizenötödik országos katolikus nagygyűlés vasárnap délelőtt kezdődött meg a budapesti Vigadó nagyertermében.

A gyűlésen a pápai Himnusz elénekése után Albrecht királyi herceg mondott megnyitó beszédet, majd Schioppa Lőrinc pápai nuncius beszélt s többek között a következőket mondotta:

Magyar katolikusok! Ha ma a szenvedések útján jártok is, a könnyeitek nem hullanak hiába. Ismételem nektek a piramisok riadóját,

ezzer év tekint le rátok

és azt mondja, dolgozzatok, hogy a jövő Magyarország melót legyen a mult Magyarországhoz!

Majd Sipőc Jenő, a székesfőváros polgármestere beszélt, utána a nagygyűlés elhatározta, hogy táviratilag üdvözli a pápát és a Kormányzót.

Ezután Prohászka Ottokár beszélt.

— Gazdasági téren azt látom, mondotta, hogy a liberálisizmus révén a földet elcsusztatták és

a koldustarisznyát a magyarok nyakába akasztották

s adtak egy borzasztó nagy szabadságot nekünk: utilevelet Amerika felé. Prohászka Ottokár viharos lelkesedéssel fogadott beszéde után Albrecht királyi herceg néhány szóval berekesztette a nagygyűlést, mely után impozáns eucharisztikus körmenetet tartottak.

A nagygyűlés második napja

Hétfőn délután 4 órakor nagy tömegek gyülekeztek a fővárosi Vigadóba, hogy részt vegyenek a katolikus nagygyűlés második nyilvános gyűlésén. A gyűlésen gróf Károlyi József beszédében azt fejtegette, hogy mit veszített a katolikus egyház Szent István nagy Magyarországnak összeomlása következtében. Füle Ernő a Szent Imre-kör nevében az ifjuság üdvözlését tolmácsolta. Dr. Czettel Jenő nemzetgyűlési képviselő, egyetem tanár a katolicizmus és az agrárkérdés címmel tartott előadást. Haller István volt miniszter, nemzetgyűlési képviselő a katolikusok gazdasági helyzetével foglalkozott.

A kaméleon-politikus Reitz János vesszőfutása

Az októberista-vörösgombos „ébredő” antiklerikális-katholikus-liberális újságíró teleleplezőjét igazolta a bíróság - Halasi Andor felmentette a törvényszék

A „Tiszántuli Hírlap” politikai irányítója és lapvezére fölött ítélt kezelt ma a független magyar bíróság, ítéletet mondott pedig fölötté akkor, mikor sértettként próbálkozott az igazságszolgáltatás fóruma előtt szerepelni. Reitz János egy hírlapi cikknek egész politikai szereplését, karakterét és egyéniségét a leg-sötétebb színekkel jellemző bírálata ellen kísérelte meg védelmezni magát, a tanuk megsemmisítő vallomásai alapján azonban a bíróság fölmentette a „sértőt” s eltörte az ítélet pálcáját a vádló fölött.

Ez az ítélet a megelégedés és az elégtétel érzését támasztja mindenütt, ahol elvekhez hű, jellemes magyar emberek élnek, akik elkeseredett lélekkel tapasztalták az utolsó zavaros években, mint törtet szüntelen egy egyforma karakterű, erkölcsi-ségű és elszántan öncélú azonos csapat minden rendszerváltozás élére szemérmetlen módon, a konjunktúrához való kaméleoni alkalmazkodással s mint járhatja le a legigazabb magyar eszméket is, a tulzó agresszivitás és az árulás szélsőségeit járva mindig.

S országos súlyt és elvi jelentőséget nyer e megbélyegző ítélet azzal, hogy amikor Reitz János lokális jelentőségű személyt kiutasítja a közélet minden fórumáról, egyben megsemmisítő igazságszolgáltatást ítélt az egész magyar politikai erkölcs és konjunktúrázás fölött.

A debreceni magyar közönség pedig, ha eddig vak volt annyi szembezők szomorú jelenségével szemben, végre talán látóvá válik. Mert ezek után aligha akad jóhiszemű és világosan gondolkodó ember, aki e radikális-forradalmár-ellenforradalmár-ébredő-szabadkirályválasztó-legitimista-szekularizáló-klerikális-liberális tollforgató írásainak hitelt adjon a jövőben.

Élénk emlékezetében van még a közönségnek az a minden jóérzésű embert jogosan felháborító sorozatos hajsza, melyet a *Tiszántuli Hírlap* és azon keresztül a közismert Reitz János nyugalmazott állategészségügyi főfelügyelő Szomjas Gusztáv nemzetgyűlési képviselő és Hajdúvármegye volt vármegyei főispánja ellen intézett. A *Gottlieb-sajtó* hasábjain Reitz sorozatos cikkeiben még Szomjas leányának eljegyzési ünnepélyét is felhasználta otromba támadásaira. Reitz cikkeire a *Tiszántuli Újság* hetilap hasábjain dr. Halasi Andor hírlapíró válaszolt s kioktatta az erkölcsbíróként tetszelgő Reitz Jánost, lerántotta viharos politikai és társadalmi multjáról a leplelt. Cikkében, amely 1921. szeptember 4-én jelent meg s a következőket írja *Eljegyzés mint ünneprendés* cím alatt Reitz Jánosról:

Reitz fényképe

Talán a Reitz Jánosok vannak hivatalos erkölcsbíróként fellépni, akik itthon éjszakáztak, tivornyáztak, tizekben bakkoztak akkor, amikor a frontokon verekedtek és kinlódtak azok a katonák, akik azon a meghurcolt családi ünnepélyen magyar nótákat batorkodtak hallgatni. Ezeknek ad hazafias oktatásokat az a Reitz János, aki még nemrégiben a gyászos emlékü radikális pártban szónokolt s most a rajongó és jóhiszemű Ébredő Magyarok tekintélyével lendíti tovább nagyratörő existenciáját.

— Egy, a magyarság lelkéből lelkedzett, puritán jellemű s amellét magas közszolgálatot teljesítő és a kormány bizalmát élvező férfit lehet hazugsággal támadni, pizskálni sorozatosan azért, mert kötelességéből kifolyólag Reitz János urat közpénzek elikkasztása miatt a közszolgálatból elmozdította.

Ez olyan erkölcsi züllöttség, olyan fekély, amelyet nem törhet magán sokáig Debrecen egészséges társadalma.

A cikk miatt Reitz „sértve” érezte magát s fellépésére felhatalmazásra hivatalból üldözendő rágalmozás vétsége miatt indult meg a büntető eljárás, dr. Halasi Andor, a cikk szerzője ellen.

Ebben az ügyben ez év elején tartotta meg a debreceni kir. törvényszék az első főtárgyalást s akkor

a valódiság legszeleesebb körülményeit bizonyította.

A valódiság bizonyítása a hétfőn megtartott főtárgyaláson sikerült dr. Halasi Andornak.

A főtárgyalást *Uffaiussy* József tanácselnök vezette. A vádhatóság képviselőjében *Bod* Kálmán kir. ügyész ült az ügyészi asztalnál.

Reitz János politikai pálfordulásai

Ádám Dezső huszár alezredes elmondja, hogy jelen volt Szomjasék családi ünnepélyén, amelyet Szomjas leányának eljegyzésére tartottak meg. Másnap erről egy valótlanosságot tartalmazó tendenciózus cikk jelent meg a *Tiszántuli Hírlapban*. Ők erre provokálták a lap szerkesztőjét, illetőleg a cikk íróját. A törzstiszti becsületügyi választmány azonban megállapította, hogy az *diszkvalifikált egyén*. Így a lovagias ügynek nem volt folytatása.

A cigányokat az eljegyzési ünnepélyre nem a házigazda, hanem ő hívta meg. *Szabó* Nándor huszárkapitány hasonlóképpen vall.

Az eljegyzési ünnepélyen a bajtársai, rokonai voltak jelen, majd nem mind harcotért járt emberek.

Reitz most egy kérdéssel igyekszik alkalmatlankodni, de pórul jár. — Nem Gusztáv napot ünnepelték akkor? — kérdezte.

Szabó tanu: Nem, Gusztáv nap augusztus 2-án van.

A bíróság ezt hivatalosan is konstataálja, mire Reitz elhallgat s a bíróság figyelmeztetésére ezentul csendben is marad.

Mint radikális forradalmár

Azután a radikális pártban való szereplését, kettős álarcát világitották meg megdöbbenő igazsággal a tanuk.

Rauch Árpád szerint Reitz tevékeny tagja volt a radikális pártnak, ahová 1918 októberében lépett be és formálisan felkínálkozott, szónokolt, vezető akart lenni. Reitz ígérte, hogy a tisztviselőket behozza a radikális pártba, de ennek fejében a végrehajtó bizottságba való beválasztását követelte. A végrehajtó bizottságnak tagja is lett.

K. Nagy védő a tanuhoz: A radikális párt forradalmi alapon állott s a forradalom vívmányainak megtartásáért küzdött. Ezt hirdette Reitz is?

Tanu: Igen. Ez a radikális párt programjában is benne volt.

Elmondja ezután *Rauch*, hogy

míg Halasi védelmét dr. *K. Nagy* Zoltán ügyvéd látta el.

Elsőnek Halasi Andort hallgatta ki a bíróság. Nem érzi magát bűnösnek. A cikk megírására Reitznek az a sorozatos, valótlanosságokat tartalmazó támadásai vezették, amelyeket *Szomjas* Gusztáv ellen intézett s újságírói kötelességének tartotta, hogy a közéletet ettől a mérges kelevénytől megtisztítsa.

Csak hazárdul

Ezután a valódiság bizonyítására került a sor. Elsőnek az inkriminált cikk ama kitételét, hogy Reitz a világháború alatt itthon bakkozott, mulatott, bizonyították a tanuk. *Tóth* Aurél, a Jogász és Tisztviselő kör elnöke többször látta Reitzot a kártyaasztalnál és „mindig hazárd játékot játszott.”

Szomjas Gusztáv hallomásból tudja, hogy Reitz sokszor kártyázott és mulatozott.

Kaszanyitzky Andor a Lövéldében látta mulatni és kártyázni Reitzot. A kártyázás nagyban ment. — Másoktól azt hallotta, hogy Reitz a kommun alatt vörösgombot viselt a gomblyukában.

Szűcs Károly házimester a püspöki palotában, ahol Reitz is lakik: Előadja, hogy Reitz több ízben ment haza késő éjjel, néha gyakrabban, máskor ritkábban. Hogy részeg volt-e mikor hazajött, nem tudja, mert az italos embert nappal is nehezen tudja felismerni.

Reitz bekerült a radikális párt vezetőségébe is. A szekularizációnak, a papi vagyon elkobzásának híve volt.

A vörösgombos Reitz

Török János nyugalmazott táblabíró, ügyvéd előadja, hogy látta, amint Reitz a kommun alatt vörösgombot viselt. Reitz a radikális párt szellemében dolgozott s azt hirdette is.

K. Nagy védő: Reitz támadta a klerikálisokat?

Tanu: Igen. A szekularizáció, a papi vagyon felosztása mellett beszélt. Ez különben benne is volt a radikális párt programjában.

A Kossuth párti „legitimista”

Torockay Oszvald tanár szerint Reitz a radikális párt vezető embere lett, a gyűléseken indítványozott, javasolt. Így javasolta, hogy a radikális pártot népszerűvé kell tenni, ezért vegyék fel a „Kossuth Lajos radikális párt” nevet.

Ígérte, hogy a kiscgazdák között népszerűsíti a radikális pártot, mert neki ott jó összeköttetései vannak.

Reitz János másik arca

Ezután az álébredő Reitz Jánosról hullott le a lepel.

Dr. *Iványi* Béla egyetemi tanár, az ÉME debreceni csoportjának elnöke tett vallomást.

Reitz tagja volt az ébredőknek, sőt kerületi vezető lett. A második nemzetgyűlési választások után, amikor megbukott, kilépett az Ébredők egyesületéből, indokolása szerint azért, mert az Ébredők nem támogatták jelöltségét. Ezt neki be is jelentette.

K. Nagy Zoltán védő a tanuhoz: Ez a pronoszírozott radikális hogy lehetett tagja az Ébredőknek?

Tanu: Nem tudtuk, hogy radikális volt. Máskülönből nem is vetjük volna fel.

Ifj. *Szele* György hasonló vallomást tesz. Tudja, hogy Reitz, mikor mint képviselőjelölt megbukott, kilépett az Éméből és híveit a szociál-

demokraták támogatására buzdította. Pedig az Ébredők és szociáldemokraták közt olyan a különbség mint a víz és tűz között.

Ifj. *Szoboszlay* Sándor banktisztviselő megerősíti *Szele* vallomását.

Egyszerre három pártban

Rácz István volt főispán, *Cseke* Gyula vármegyei arvaszéki elnök azt vallják, hogy Reitz velük együtt 1918 decemberében a hajdumegyei gazdáknak nemzeti irányban való megszervezésén dolgozott.

K. Nagy Zoltán védő: Tehát három pártban volt egyszerre Reitz?

A tanuk erre azt válaszolták, hogy ő nekik nem szólt Reitz, hogy benne van a radikális pártban és a Károlyi pártban is.

Mint forradalmi költő és cikkíró

A tanukhallgatások után az iratok felolvasására került a sor, amelyek közel egy óráig tartott. Felolvasták Reitz számos, a forradalmi lapokban írott s nevével jegyzett cikkét, amelyekben a népköztársaság, forradalom rendíthetetlen hívének vallja magát. Van a cikkek között rózsaszínű, halványvörös, proletárvédő, mágnástámadó. Irt forradalmi ódát is az „*Uj március*hoz”. Véresen tájékozó támadó cikket írt a fehérmegeyi ellenforradalmok és gróf *Károlyi* József ellen.

A „lelkiismeretes” tisztviselő

Majd a fegyelmi iratának ismeretelésére került a sor, amelyek szerint a belügyminiszter fegyelmi vétség, hanyag viselkedés, hivataltevékenység csorbítása, hivatali kötelesség elhanyagolása miatt jogerősen saját költségén való hivatali áthelyezésre büntette, míg előzőleg hosszabb időn keresztül fel volt függesztve és székfoglalás miatt vizsgálat folyt ellene.

A valódiság bizonyítása után *Bod* Kálmán kir. ügyész állott fel s bejelenti, hogy a vádirat ama bekezdése miatt, amelyben Reitz bakkozását, tivornyázásait leplezi le Halasi, — nem emel vádat, illetőleg a vádat visszavonja, mert a közvérd az ilyen nem veheti védelembe.

Elejti a vádat a cikk ama kitétele miatt is, amely Reitz radikális és ébredő szereplését világítja meg, mivel itt a valódiság bizonyítása teljes mértékben sikerült Halasinak.

— Szemünk előtt vonultak el a tanuk, — mondotta *Bod* ügyész — akik Reitz erkölcsi kilengéseiről tettek vallomást. Sajnos, nem vagyok abban a kellemes helyzetben, hogy a vád összes pontjait elejtsem, visszavonjam. Ami a közpénzekre, Reitz elmozdítására vonatkozik, ott, úgy látom, Halasi kissé elírta magát. A vádiratnak ezt a részét fenntartom.

Amin nem lehet változtatni

Reitz közbeszólt: Hát az erkölcsi züllöttség? Ezért nem kapok védelmet?

Ügyész: Erről megvan a magam véleménye.

Ezután *K. Nagy* Zoltán védő mondotta el védőbeszédét s bizonyította, hogy Halasi a vád által inkriminált cikkreszletben lényegileg teljesen az igazat írta, mert az elmozdítás és felfüggesztés között nincs sok különbség.

A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet, mely szerint dr. Halasi Andort

a vádak alól teljesen felmenti.

A bíróság az indokolásában megállapította, hogy amit dr. Halasi Andor írt, lényegében mind igazak és a valódiság bizonyítása teljes mértékben sikerült.

Megkezdődött Csonka-Bereg vármegye feldarabolása

Bereg vármegye törvényhatósági bizottsága az elmúlt napokban tartotta őszi közgyűlését. Ezen a közgyűlésen terjesztette elő *Gulácsy István* alispán, aki már

husz éve viseli a vármegye alispáni tisztét,

nyugdíjazása iránti kérelmét. A közgyűlésen *Tomcsányi Pál* bizottsági tag vett búcsút a törvényhatósági bizottság nevében *Gulácsy István* alispántól, meleg szavak kíséretében emlékezve meg annak közéleti multjáról. A közgyűlés elfogadta ugyan *Gulácsy* alispán nyugdíjazás iránti kérelmét, de egyelőre még nem mentette fel a szolgálat alól.

Ugyanezen a közgyűlésen tette meg a törvényhatósági bizottság a Csonka-Szatmár- és Beregmegyék egyesítését megelőző intézkedéseket.

Fájdalommal vette tudomásul a közgyűlés, hogy a vármegyék egyesítéséről szóló törvényben *Nagylónya*, *Kislónya*, *Mátyus* és *Tiszakerecseny* községeket elszakították a vármegye testétől és *Szabolcs* vármegyéhez csatolták.

Szóval

Csonka-Bereg vármegyét nemcsak megszüntették, hanem fel is darabolták.

A közgyűlés feliratban kérte a belügyminisztert, hogy ennek az intézkedésnek hatálytalansítására terjesszen új törvényjavaslatot a nemzetgyűlés elé.

Leleplezték a hortobágyi Petőfi- emléktáblát.

A hortobágyi csárda falába elhelyezett emléktábla leleplezése rövid, felemelő ünnepség keretében vasárnap, október 7-én délelőtt zajlott le.

Az előzetesen jelentkező vendégek közül igen sokan elmaradtak az ünnepségről, a hajnalban még zuhogó eső miatt. Azonban így is meg lehetős sokan vettek részt azon.

Az ünnepség az előre megállapított program szerint folyt le. A Himnusz eléneklése után *Baja Mihály* mondta el az ez alkalomra írt költeményét.

A tetszéssel fogadott szavalat után *Csűrös Ferenc* kulturatanácsnok tartotta meg ünnepi beszédét, melyben különösen *Petőfi*nek az alföld, a pusztaság iránt érzett rajongó szeretetét emelte ki.

A beszéd kíséretében történt meg a leleplezés, mely után *Csűrös tanácsnok* Debrecen város nevében elhelyezte az emléktáblán a város koszorúját.

Ezután a *Tisza István* Tudományos társaság nevében *Pap Károly* egyetemi tanár, a *Csokonai-kör* nevében dr. *Kőrössi Kálmán*, a *Kereskedő Társulat* képviselőjében *Sesztina Jenő*, a *Jogász és tisztviselő egyesület* nevében *Sztankay F.* Bála helyezték el koszorúikat az emléktáblán.

Végezetül *Zöld József* tanácsnok rövid beszéd kíséretében Debrecen város képviselőjében őrizetbe vette az emléktáblát.

Minden munkában töltött nap közelebb hoz a feltámadáshoz

A Kormányzó a tállyai vitézi beiktatáson

Magyar Távirati Iroda jelenti: *Nagybányai Horváth Miklós*, Magyarország kormányzója, ma reggel Tállyára érkezett, hogy részt vegyen a nagyközség díszközgyűlésén, amelyen vitéz *Tállyai Miklóst* beiktatják a *Maillott Nándor* báró által ajánlott vitézi telekbe.

Pontosan 9 órakor érkezett meg a Kormányzó külön vonata a feldíszített tállyai állomásra, ahol a község képviselőtestületének élén *Turnyánszky László*, Zemplén vármegye főispánja üdvözölte a Kormányzót.

A Kormányzó a következőkben válaszolt:

Szívből köszönöm a meleg üdvözléteket. Hiszem és remélem, hogy Zemplén vármegye megérti a mai nehéz idők szavait és

mindenki vállalva igyekszik részét kivenni a becsületes munkából,

amely legfőbb tényezője talpraállásunknak, gazdasági megerősödésünknek.

Örvendek, hogy Zemplén vármegyét ismét láthatom és ismételten köszönöm meleg üdvözlésüket.

A vitézi telekbe iktatás alkalmával a díszközgyűlés délelőtt 10 órakor kezdődött meg a *Maillott* kastély parkjában nagyszámu község részvételével. A díszközgyűlésen vitéz *Nagy Pál* gyalogsági tábornok a vitézi rend feladatáról szökött. Utána a Kormányzó a következő beszéd kíséretében adta át a vitézi telket:

Vitéz bajtársam! Atadom neked ezt a megszentelt földet. Jelképét

A Ruhr-vidéken továbbfolynak a francia erőszakoskodások

Francia propaganda a rajnai köztársaság kikiáltása érdekében - Ismét tarthatatlanná vált a Stresemann kormány helyzete

A külpolitikai események igazat adnak azoknak, akik a német passzív ellenállás beszüntetését hiába való engedménynek tartották és kezdettől fogva hangoztatták, hogy Franciaországnak egyáltalán nem áll szándékában a Németországgal szemben való viszony enyhítése. Hetek teltek el a Ruhr-vidéki gazdasági fegyverletétel óta és Franciaország részéről apró formalitásokon és kisebb közgazgatási intézkedéseken kívül semmi sem történt, annak dacára, hogy a megszállott területnek munkássága és hivatalos szerveik

napról-napra tárgyalásokba bocsájtkoznak a munka felvétele céljából.

Páris most azzal hitegeti a világot, hogy a passzív ellenállás megszűnése után a regeneráció tervezetei nagy munkát igényelnek és az illetékes francia körök még hosszabb ideig nem lesznek képesek a francia terveket elkészíteni. Ezalatt azonban a kiutasítások, letartóztatások napirenden vannak.

annak a bizáknak, amelyet egy magasztos gondolatokban teljes hazafi ajánlott fel a vitézi rendnek. Atadom neked, mint Magyarország jutalmát. Jutalom ez a föld azokért az odaadó önfeláldozó szolgálatokért, amelyeket a hazáért a világháborúban teljesítettél. Jutalom azért a tántoríthatatlan hűségért, amelynek a véres kommun alatt tanujelét adtad. De nemcsak jutalom, hanem zálog is ez a föld, a te kezeden és minden utódod kezében. Zálog lesz ez, amely arra emlékezteti minden tulajdonosát, hogy

a hűség és önfeláldozás utjáról soha le ne térjen,

hogy a hazáknak testben példát nyújtó polgára, léleken pedig önfeláldozó vitéz katonája lesz.

Leikes éljenzés követte a Kormányzó szavait. — A közgyűlés a Hiszekegy hangjaival ért véget.

A Kormányzó Tállyáról Tarczal felé folytatta utját, ahova délután 3 óra 10 perckor érkezett meg. Itt a kormányzó az üdvözlésre a következő beszéddel válaszolt:

Jóleső érzéssel tekintek végig ezen az istenáldotta szent magyar Alföldön. Szeressétek ezt a földet, amelyből új élet fakad és veritékes munkátok közben gondolatok arra, hogy

minden munkában töltött nap közelebb hoz bennünket közös célunkhoz,

a virágzó boldog Magyarország-hoz.

A Kormányzó este folytatta utját Sárospatak felé, ahova holnap reggel érkezik meg.

HÍREK

1923 október 9. (Kedd)

Prot.: Dénes. Kath.: Dénes.

Időjárás: Hazánkban egyes helyeken kevés eső esett. A hőmérséklet nyugaton kissé emelkedett, keleten süllyedt. Időjárás: Változóan hűvös idő várható sok helyütt esővel.

Közművelődési könyvtár: 10—12-ig. Csokonai-színház: Este fél 8 órakor: Dupla vagy semmi.

Apolló: Nincs előadás. Uránia: Babaruha és Vadászszákmány. Vigzsi ház: Judex.

A Tisza István tudományos társaság orvos és természettudományi osztályának ülése fél 6 órakor a kollégiumban.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó, Arany Angyal, Muraközy, Magyar Korona, Bocskay.

— **József Ferenc királyi herceg eljegyzése** József Ferenc, József kir. herceg idősebb fia eljegyezte *Anna* szász királyi hercegnőt, *Frigyes Ákos* szász király leányát.

— **Az OFB működése.** Az Országos Földbirtok Rendező Biróság 1921 július 20-án megkezdett működése következtében 1923. október 5 ig 62115 házhely keletkezett, törpe és kisbirtokra felosztott 296818 kat. hold és 1058 négyszögöl. Haszonbérletek alakítására átvett 345 községben 43256 kat. holdat és 430 négyszögölet. Az *Országos Földbirtokrendező Birósághoz* a mai napig összesen 172105 beadvány érkezett.

— **Losonczy Ámos helyettesítése.** Jelentette már a *Hajdúföld*, hogy *Losonczy Almos* Hajdumegyei tiszti főorvos megrongált egészségi állapotára való tekintettel nyugalomba vonult. *Hadházy Zsigmond* főispán arra az időre — amíg a megüresedett állást betöltik, a vármegyei tiszti főorvosi teendőket ellátásával dr. *Gadl Mihály* hajduböszörményi kórházi főorvost, tb. vármegyei főorvost bízta meg. *Gadl Mihály* hétfőn délelőtt már le is tette a hivatali esküt.

— **A Gönczy Egyesület választmányi ülése.** A „Gönczy” Egyesület október 9-én, kedden délelőtt fél 9 órakor a református tanítók otthonában választmányi ülést tart. Ülés után az egyesület tagjai megtekintik a Máv. gépjávitó műhelyt. Gyülekezés 10 órakor a Máv. műhelytelepi állami iskolánál.

— **A tiszántúli középiskolák főigazgatói látogatása.** A kultuszminiszter az autonóm felekezeti középiskolák meglátogatásával és azokban az állami főfelügyelet gyakorlásával az 1023—24. tanévre megbízta a tiszántúli egyházkerületben a békési főgimnáziumhoz dr. *Lippay György* szegedi főigazgatót, a debreceni főgimnáziumhoz és leánygimnáziumhoz, valamint a hajduböszörményi, hajdunánási, karcagi, kisujszállási és a mezőtúri főgimnáziumokhoz pedig *Ady Lajos* debreceni tankerületi főigazgatót, a hódmezővásárhelyi főgimnáziumhoz dr. *Lippay György* szegedi főigazgatót, a tiszai ágostai evangélikus egyházkerületben a nyíregyházi főgimnáziumhoz és leánygimnáziumhoz *Ady Lajos* debreceni főigazgatót.

Bőr kabátok, raglánok, öltönyök óriási nagyválasztékban a legolcsóbb árakon
Hajdusági férfi és fiuruha áruházban Piac-u. 67. Frohner-szálloda épület.

Megalakult a Déri muzeum építőbizottság. A kultuszminiszter értesítette Debrecen város vezetését, hogy a Déri muzeum építőbizottsága Déri Frigyes intenciói szerint megalakult. Tagjai lettek Czako Elemér államtitkár, Stefanits István, Sváb Gyula, dr. Tihmér Alajos és Medvei Viktor. Csűrös Ferenc indítványozza, hogy a város is delegáljon ki ugyanennyi tagot a bizottságba. A tanács a kulturális tanácsnok indítványát elfogadta, de még a kiküldendő tagnak a választásáról nem gondoskodott. Egyben elhatározta a tanács, hogy felír a miniszterhez és kéri fogja, hogy mielőtt a muzeum szervezeti szabályzatának az ügyét perfectuálnák, a tervezetet áttekintés végett küldjék meg a városnak is.

A tanács engedélyezte az erdőben való legeltetést. Debrecen város tanácsa hétfői ülésén tárgyalta a debreceni legeltető gazdáknak a mezőgazdasági albizottsághoz beadott kérelmét, melyben a legeltető gazdák — az abnormis legelőviszonyokra tekintettel — kéri, hogy a tizenkét éven aluli vágású erdőterületeken a legeltetést a tanács engedélyezze. A városi tanács úgy döntött, hogy elvileg engedélyezte a tizenöt éven aluli vágású területeken a legeltetést azoknak a gazdáknak, kiknek kaszálóbirtokuk, valamint Debrecenben saját házuk és állandó lakásuk van. A pontos meghatározását annak, hogy melyik erdőben szabad a legeltetés, azt esetenként a városi erdőhivatal fogja megállapítani.

Drágul a gyógyszer. A miniszter egyik újabban kelt rendelete a hatósági gyógyszerek árát 1923 október elsejétől visszamenőleg ismét felemelte. A mostani emelés szerint a gyógyszerek negyven százalékkal fognak megrágnulni.

Drágul a keményseprés — szűnőben a sztrájk. Mint is meretes, a debreceni keményseprőmunkások már hetek óta sztrájkolnak. A bérkérdésből keletkezett sztrájkot még a munkaadók is helyeselték, de a munkások követeléseit nem tudták teljesíteni, mert a városi tanács nem járult hozzá a seprési díjak felemeléséhez. A seprési díjak megállapításának ügye most a miniszterium elé került, amely megengedte, hogy a seprési díjakat 150 százalékkal felemeljék. Ilyen módon a sztrájk is rövidesen be fog fejeződni.

Az okirati bélyegilletékek és a postai díjszabás kész táblázata, amely 1923 október elején lépett életbe új díjszabást tünteti fel s amelyet Tremba Márton pénzügyi tanácsos állított össze, most jelent meg a Magyar Nemzeti Könyv és Lapkiadó Rt. kiadásában. A táblázat kapható lesz a *Hajdúföld* kiadóhivatalában (Piac u 59) és az összes könyvkereskedésekben és dohánytözsdekben. Vidéki megrendelések a *Hajdúföld* kiadóhivatalához címzendők. A táblázat úgy a kereskedelmi életben, mint az ügyvédek, iparosok számára nélkülözhetetlen.

Budapesten megrágnul a kenyér és péksütemény. Budapestről jelentik: A kenyér és fehér sütemények árával szemben az utolsó szeptember 25 iki megállapítás óta az egyes anyagok árai és a munkabérek emelkedtek. Az árvizsgáló bizottság elnöke ezért hozzájárult a következő új árakhoz: Zsemlye péknél 100 korona helyett 105, vizontelárusítóknál és étkezési üzemekben 110, étkezési üzemekben fényüzési adóval 120, félbarna kenyér az eddigi 1250 helyett 1300 K, vizontelárusítóknál 1300 K helyett, 1350 K, rozs kenyér péknél az eddigi 1080 helyett 1130 K, vizontelárusítóknál 1120 helyett 1170 K. Házi kenyény sütsi díja kg ként az eddigi 120 helyett 130 korona.

Rongyot

mosottat, bármily mennyiségben vesz lapunk nyomdája, Piac-utca 59. sz.

Butorozott szobát keres lehelleg azonnalra nőtlen, fiatal úriember. Telefon 3-48.

A debreceni országos vásárok. A debreceni őszi országos vásárok, amelyek ezer a héten kezdődnek, a következő sorrend szerint fognak lefolyni: csütörtökön juhvásár, szombaton sertésvásár, vasárnap, hétfőn lóvásár, hétfőn szarvasmarhavásár. A kirakó vásár vasárnap és hétfőn lesz.

Köszönetnyilvánítás. Felejthetetlen drága jó fiam és testvérünk, Bakócy László tanító temetésén megjelent kedves rokonaink, jó ismerőseink, barátaink, elhunyt kedvesünk igen tisztelt tanárai, tanítótársai és barátai, valamint mindazok, kik mérhetetlen bánatunkban velünk együtt éreztek, fogadják hálás köszönetünket. öv. Bakócy Péterné és gyermekei.

NESTEDZÉS

Hajdu-Szabolcs 3 : 0 félidő 3 : 0.

Körülbelül 2000 főnyi közönség volt kíváncsi a vasárnapi Hajdu-Szabolcs válogatott mérkőzésére, amely hideg időben, felázott pályán folyt le és nem a legjobb sportot nyújtotta. A mérkőzésen, különösen a második félidőben Hajdu volt fölényben, bár Szabolcs is sok szép és veszélyes támadást vezetett. A játékosokról szólva, *Farkasnak* most is volt pár bravuros védése. *Balk* és *Fried II.* a szokott jó, biztos volt. A fedezetsor legjobb embere *Fried I.* volt, aki fáradhatatlanul,

lelkesen dolgozott. *Fejér* a szokottnál gyengébb volt, sehogy sem talált önmagára, *Moskovits* szürkén, de hasznosan dolgozott. A csatársor legjobb embere *Vampetich* és *Zsirkay* volt. *Zsirkay* szinte túlzottan önzetlen volt, kitűnő labdaosztásával, biztos passzaival, az akciók előidézésével és végrehejtásával *Vampetich* együtt, aki az akciókat eredményesen befejezte, kiváló nyújtott. Kellemesen illeszkedett be a bravuros játékos *Vampetich*—*Zsirkay* együttesbe *Hercog*, intelligens, észszerű játékaival, ugyszintén helyszínen *Örös* is, aki lámpalázzal küzdött ugyan, de akinek voltak szép akciói. Két lövésével és egy meg nem ítélt góljával elismerést keltett. *Polyák* tulságosan önző, ritkán marad a helyén, ő benne sem találta meg a kerületi kapitány a válogatott jobbszélsőt. A második félidőben a sérült *Vampetich* helyére *Pórtz* állt be — Hajdu kárára — mert minden támadást elrontott, kerékkötője volt mindennek. Szabolcs csapatában az ifjusági kapus brillírozott. Kitűntek *Weisz*, *Naményi*, de jó volt *Miskolczy* is. Kelet góljait *Vampetich* lötte, a második gólnak erősen lesállítás színezete volt. A második félidőben *Örös* ideális szép gólt lött, de a bíró lesbenállás miatt nem ítélt meg. A második félidőben Hajdu csatársora sokat hibázott. *Bródy* Barna nem a töle megszokott módon bíraskodott.

Debrecen ifj. válogatott—Nyiregyháza ifj. válogatott 2 : 1, félidő 1 : 1. Ertékes győzelmet aratott Debrecen ifjusági válogatott csapata Nyiregyháza ellen. Elismerés illeti a derék ifjuságiakat, akik nagy lelkesedéssel, kitartással küzdöttek a győzelemért. Góllövők *Kohn* és *János*. Kitűntek *Kerecsi*, a két *Borsi*, *Tóth*. A pálya hihetetlen rossz állapotban volt, a felázott talajon egyre másra buktak, csuszak a játékosok. A nyiregyházi ifjuságiból *Szalay*, *Guttman*, *Klein* és a közvetlen védelem érdemel dicséretet. A győztes csapat tagjai ezüst érmét nyertek, amelyet *Székely* Simon igazgató lelkes beszédben nyújtott át. *Biró* Kondor *Aladár*.

Fővárosi eredmények. A fővárosi bajnoki mérkőzések során a favorit csapatok újabb győzelmekkel erősítették meg vezető pozíciójukat. **FTC—BTC 3 : 0**, az FTC könnyen győzött. **MTK—Törökvis 2 : 1**, **UTE—III. ker. 2 : 1**. Az **UTE** és **MTK** csak nehezen győztek. Az **UTSE—KAC 1 : 1**, „33” **FC—VAC 0 : 0** arányban az erőviszonyoknak megfelelően eldöntetlenül végződött. Meglepetésszerű a **Vasas—Zugló 2 : 2** eldöntetlen eredménye.

A második osztályban **Postás—Testvériség 2 : 1**, **ETC—EMTK 0 : 0**, **NSC—MAFC 6 : 1**.

Küzdelem a válogatott serlegért. A II. osztály válogatottja **Pécs**ett 1 : 0 arányban győzött a Délnyugat válogatott ellen. Fehér kapuvédő bravurosán védett. A II. osztály győzelmével a középdöntőben Kelettel kerül szembe.

Értéktözsdei árfolyamok (ezresekben)

Bankok:	Hungária 124	Kistarcsai 145	Fiumei —	Pannonia 23
Magyar 125	Királymalom 55	Kühne 73	Temesi sz. 90	Török 52
Bosny. agrár 60	Viktória 390	Győrffy 90	Fellen 975	Turul —
Földhitel 350	Franszdan. 82	Kaszab 120	Flóra 187	Unio színház 22
Hermes 200	Bányák és téglagy	Kissling 40	Fővárosi sör 38	Vasm. vill. 50
Hermes 88	Banxit —	Láng 165	Goldberger 110	Villányi 35
Agrár —	Bauittrüsztf 410	Liptak 38	Gschwindt 305	Wander 49
HSLavon. 52	Beocsini 1050	Gép és vasut 85	Halkeresk. —	Zagyvapálfal 58
Lloyd Bank 35	Borsodi 285	Hung. acél 290	Hung. mütr. 255	
Cseh 40	Lőrinczi 185	Mérleg —	Juta 225	Faipar:
Magyar hitel 712	Cement 250	Belga fém 180	Kábel —	Mercurfa 17
Ingatlan 400	Északmagy. —	Motorgyár 125	Karton 205	Cserző 18
Forgalmi 50	szász. ar. 430	Ólom 34	Keglevich 24	Dharaszi 26
Jelz. 60	Kohó 825	Chandvir 170	Királyautó 14	Egy. fa 38
Ker. hitel 23	István 73	Rex 17	Királysör 38	Füerigyár 43
Leszt. hitel 105	Köb. téglá 300	Rima 148	Klein és Fia 17	Guttman 650
Német 39	Drasche 560	Roessemann 70	Keleti 48	Hazai 185
Olasz 47	Magnesit 3200	Rotmüller 42	Klotild 120	Honifa 30
Közp. Jelz. 24	M. aszfalt 95	Schlich 125	Krausz 70	Körösb 22.5
Városi 27	A. Kösz. 2830	Schuller 88	Polg. Sör 53	Kronberger 22.5
Merkur 26	Kerámiai 180	Tendlorf 103	Ligetszanat 29	Lignum T. 117
Nemz. bank 60	Nagybát. 245	Vegyipar 55	Cukoripar 3900	Magy. Am 36
Leztr. hitel 142	Salgó 595	Vagongyár 108	Lámpa 255	Erdő 14.75
Keresk. 1220	Ujlaki 275	Wörner 29.25	Auer 320	M. Loyd 140
Hungária —	Unio 60	Uj Győrffy —	Kender 120	Malomsoky 18
Takarékpénztárak	Urikányi 1350	Vegyesek	Óstermelő 246	Nemzeti 250
Belvárosi 45	Nyomdák	Alt. Gázizzó 34	Pamut 270	Lichtig 16
Lipótvárosi 25	Athenaeum 376	Alt. Légsz. 705	Gummi 200	Ofa uj 540
Egyes. fővár. 300	Franklin —	Bárdi 35	Szalámi 31	Rézbányai 208
Köbányai 38	Globus 51	Baróti 20	Vasut forg. —	Szlavonia 93
Magy. Alt. 170	Boni 12	Boni 12	Marosi petr 140	Nasici 2350
Moktár 182	Kunossi 30	Brassói 490	Mezőgazd. 1503	Viktoria 205
Pesti hazai 3800	Pallasz 54	Chinoia 72	Mezőhegy. 367	Zabolai 154
Biztosítók	Pesti könyv —	Danica 132	Interrexim 65	Zentai 200
I. Magy. 6750	Révai 158	Diana 13	Oceán 40	Közlekedési váll.
Fonciére 560	Rigler 63	Dorogi 34	Olajipar 81	Adria 525
M. franciá —	Stefaneum 30	Dé cukor 500	Plöbus 59	Atlantica 76
Jég 160	Vas és gépgyárak	Dunántuli 60	Püspöki 23.5	Közuti 24
Pannonia 900	Koburg 48	Cinzer 13.5	Schwartz 55	Városi 48
Malmok	Csáky 58	Egisz 40	Star 42	Bur 25
Back 95	Gépgyár 170	Izzó 510	Szikra 140	Déj vasu 128
B.-miskolci 240	Fabian —	Textil 26	Szegedi 650	Méfer 427
Concordia 101	Fegyver 1600	Horvát 80	Lukacs 22	Levante 775
Békéscsabai 60	Flankl 100	Gyapjamosó 133	Szolnoki 16.75	Miskolci 39
Első Bpest 237	Ganz D. 54000	Papiripar 62	Royal —	Nova 152
Törökszentm. 53	Ganz viil. 2150	Részv.-sör 240	Stummer 1400	Nova 152
Gizella 62	Hoffher 210	Szövőkötvő 73	Telefon 185	Allamvasut 425
		Spodium 365	Temesi sör 90	Tröst 148
			Tokaji —	

Kosztipénzt kihelyezésre elfogad. Idejében feladott tőzsdei megbízásokat legelőnyösebben effektuál. Vidéki megbízásokat pontosan teljesít a **Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára R.-T.** Budapest, VII Rákóczi-ut 76. szám. Telefon: József 60-40, József 185-82. Sürgőseim: COBENBANK.

Pénztár-tömb különböző betűjelzéssel ellátva, kapható lapunk nyomdájában bármily mennyiségben Piac-u. 59

Viszontelárusítók ! ! ! Gérnák, fonalak, pamutok az összes varróiparok részére a legelőnyösebb napiárakon, állandóan raktáron **Herzmann és Halmos** cérna-pamutárnyagkereskedők Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 16. sz. Hajós-u. sarok. Telefonszám 194-80.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Kedd: Dupla vagy semmi.
Szerda: Dupla vagy semmi B) bérlet.

Rákóczi Ferenc fogsága. Október 6-át, minden magyar gyásznak egyetemessé vált emléknapját a Csokonai-színház *Szigligeti Ede* tisztos történelmi szindarabjával ünnepelte meg. Szomorú jelenség volt, hogy a nézőtér, amelyet szintültig megtöltöttek publikummal a velőtlen, léha operettek, tárongott az ürességtől, s a színészek dicséretes igyekezetét pár szal lelkes néző tapsa honorálta csak. *Zrinyi Ilona* alakját *Lukács Julia* hatalmas páthossza az író elképzelésében alkotta meg, *László* kemény *Bercsényi* és *Erdődi Lili* finom *Amáliája* azonban már átmenetet jelentettek a *nagystilusból Vértés* és *Rajz* köllög át nem élt, inkább szalon alakítása felé. *Rólkó* kissé túlkarakterizált alakja sem járt ezen az estén az előadás egy-séges stílusának kialakulásához, amihhez, ha egy estéről és diszlokádásról volt is szó, erélyesebb rendezői kéz, vagy több próba kellett volna. A felvonásközvetet a zenekar töltötte ki értékes magyar zenedarabokkal.

Színházak és mozgószínházak közleményei

Savour Alfréd a Kékszakál 8-ik felesége és több mulattató francia vigjáték írójának legújabb műve a „Dupla vagy semmi” kerül ma este premierben színre a Csokonai-színházban. A mulatságos darab előreláthatólag itt is a pestihez hasonló sikert fog elérni, amelynek érdekében *Erdődi Lili*, *Vértés*, *Rólkó*, *Sötét* és a többi szereplő tudásuk javát viszik színpadra.

Urania-mozgó

Babaraha. Vadászszakmány, 2 slager ma utójára.

Vigaszínház-mozgó

Judesz. Amerikai méretű kalandorfilm. Három rész 10 felvonás egy előadásban. Jón: Amerika hőskora a világ legnagyobb filmalkotása.

KÖZGAZDASÁG

Szilárd irányzat a terménytőzsdén.

A német kormányválság enyhítése Németország belpolitikai helyzetét kedvezően befolyasolta ugyan, azonban a berlini devizapiac

a további emelkedéseket megakadályozni nem tudta.

A márká a hét első napján ismét esett a nemzetközi devizapiacra és ehez a körülményhez a berlini devizapiac is alkalmazkodott. — A berlini értéktőzsdén a kínálat teljes hiánya miatt az értékpapírok megkésztéreződtek.

A budapesti terménytőzsdén az irányzat buzában szilárd volt, míg a többi termények ára alig változott.

A hétfői sertésvásár. A hétfői sertésvásáron a kövérpicacon a felhajtás közepes, a vásár irányzata szilárd, a kereslet nagy volt. A jó minőségű kövér sertésért 7000—7500, kivételesen 7600, a silányabb minőségűért 6600—7000 koronát fizettek. Eladatlan nem maradt semmi. — A sovány piccon a felhajtás közepes, a kereslet nagy, az árak tartottak voltak. A hizónak való sertés ára 7000—8000 korona közt mozgott. A múlt hetihez viszonyítva a sovány piccon kisebb áremelkedések fordultak elő.

A TŐZSDÉ

Magyar korona: 3.

Zürichi zárlat

Berlin 75, Hollandia 219 $\frac{1}{2}$, Newyork 559, London 2573, Páris 3360, Miláno 2540, Prága 1655, Budapest 3, Belgrád 645, Bukarest 256 $\frac{1}{2}$, Varsó 7, Bécs 78 $\frac{1}{2}$, Szófia 535.

Devizaközp. hiv. árl.

Dollár 19550—20650, Francia frank 1165—1231, svájci frank 3460 3680, cseh kor. 573—647, lei 94—107, lira 880—935, dinár 223—237, 100 német márka 00 $\frac{1}{2}$ —00 $\frac{1}{4}$ f. osztrák korona 27 40—29 60 fill.

Értéktőzsdé

A mai tőzsdé határozottan barátságos hangulat mellett és igen nagy forgalommal indult meg. A kedvezőbb árfolyamok azonban később ellanyhultak és a szilárdabb irányzat csak a tőzsdéidő első negyedében tartott. Végeredményben az irányzat tartott maradt. A tőzsdéi megbízások lebonyolítása után az összes piacokon a lanyhaság kerekedett felül. Zárlatkor a hangulat barátságos, a forgalom azonban csekély. Az irányzat tartott. A kospénpéz prompt 1—4 $\frac{1}{2}$, kasszanapra 4 $\frac{1}{2}$ —5 $\frac{1}{2}$ %.

TŐZSDENAPTAR

Tőzsdénapok	Benyújtási nap	Rendezés	Fizetési nap
Szept. 24. hétfő	Szept. 29. szombat	Okt. 8. hétfő	Okt. 11. csütörtök
Szept. 28. péntek	Okt. 6. szombat	Okt. 15. hétfő	Okt. 18. csütörtök
Okt. 1. hétfő	Okt. 5. péntek	Okt. 8. hétfő	Okt. 12. péntek
Okt. 8. hétfő	Okt. 12. péntek	Okt. 13. szombat	Okt. 22. hétfő
Okt. 15. hétfő	Okt. 17. szerda	Okt. 20. szombat	Okt. 29. hétfő
Okt. 17. szerda	Okt. 19. péntek	Okt. 29. hétfő	Okt. 31. csütörtök

Terménytőzsdé zárlat

A mai terménytőzsdén a gabonafélék szilárdak, egyebek tartottan alakultak. Buzában 15—20 vagon került eladásra. Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 100—101, egyéb 99—100, 79 kilós tiszavidéki 115—125, egyéb 105—115, takarm. árpa 63, sörárpa 72.5, roza 56—67, köles 75—80, zab 67, tengeri 68, repce 160, korpa 39—40.

Ferencvárosi sertésvásár

Felhajtva 1177. Árak: könnyű 7450—8000, közép 7800—8300, nehéz 7750—8300. Az irányzat élénk.

Csanak József K. Rt. fűszer- és csemegekészítés

Olasz és portugál szardíniák
Olajos pisztráng
Thon-hal
Humár
Kaviár
Piac-u. 51.
Póspostával szemben.
Telefon 70.
Alapítva: 1823.
Pástétomok
Krémek (sandwichre)
Champion gombakonzerv
Sajtók
Teavaj
Likőrök
Pozsgók
Saját termései kiváló fajborok!

Ékszerait

Mielőtt értékesítené, saját érdekében nézze meg a kirakatunkban lévő árakat. Mindenféle ékszereket óriási árrban veszünk. **Geileri Testvérek, Budapest VI., Eötvös-utca 6 szám.**

Butorozott szobát

keres lehetőleg azonnalra nőtlen, fiatal uriember.
Telefon 3-48 Hajdúföld kiadóhivatala

Nehéz az élet!

Jó ruhába járnai gondot ad, olcsón beszerezni tessék VÉGHEZ menni, hol kevésbé használt uri ruhák eladása, vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése **Vár-utca 2. sz.** (Zenedével szemben.)

FORD

ÖNINDÍTÓS AUTÓK,

Fordson traktorok, eredeti Ford-alkatrészek állandóan raktáron.

FORD KÉPVISELET

Haltenberger Vilmos Budapest, VI., Nagymező-utca 19, sz. Telefon: 66—15. Sürgőnycim: FORDSON BUDAPEST.

Házvevők!

Ragadják meg a kedvező alkalmat! Nézzék meg azonnal

és vegyék meg rögtön a Csapó-utcai részben levő

Bercsényi-utca 38. számú házat!

Kapnak ott rögtön beköltözhető szép utcai lakást mellékhelyiségekkel és

hirtelen közbejött okok miatt most potomárért megkaphatják e házat! Nézzék meg rögtön, alkudjanak meg az ottlakó tulajdonosnővel s vele együtt jöjjenek be a vételi ügylet megkötése végett a ház eladása felett kizárólagos joggal rendelkező **Nagy Lajos** Országos Ingatlanforgalmi Irodához, Veres-utca 9. szám alá!

KÉVE

Mezőgazdasági Hitelintézet és Iparfejlesztési RT

Budapest, V., Nádor-utca 20.

Elfogad megbízásokat terményértékesítésre minden mennyiségben. Mezőgazdasági hitelet nyújt kedvező feltételekkel. Mezőgazdasági többtermelés és iparfejlesztés.

Folytonégő kályhák

tűzhelyek, előmelegítő :: kályhák ::

SESZTINA LAJOS

vasüzletében kaphatók!

Iskolai tankönyv

és írószerek bármelyik iskola részére beszerezhetők a **Csáthy Ferenc** könyvkereskedés és irodalmi vállalat R.-T.-nél.

Apró hirdetések

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szöveg 400 kor., minden további szó 40 korona. Vasárnap és ünnepnapokon 10 szöveg 600 K. minden további szó 60 K. Vastagabb betűk szedett szavak kétszeresen számítatnak.

LEVELEZÉS

„Cigaretta”

esetből kifolyólag, mely vasárnap a korzón teljesen véletlenül történt, felkérem az illető uriaszonyt, adjon alkalmat a személyes bocsánatkérésre. „Cigaretta” jelegére levelét kérem a kiadóba.

KERESLET

Ügyvédi

irodához társat keresek. Irodahelyiségem van. — Értekezhetni Egyháztér 5., emelet balra, délután 3—4-ig.

Pricesnyergot

megvételre sürgősen keresek Kulesár Imre és Fia Egyháztéri üzlete.

Tanuló

felvétetik Félégház János fűszerüzletében.

Butorozott szobát

keres lehetőleg azonnalra nőtlen, fiatal uriember. — Telefon 3—48. Hajdúföld kiadóhivatala.

Egy szoba-konyhas lakást

keres fiatal házaspár öszre, butorozva vagy butorozatlanul. Cím a kiadóban.

Mindenest

jobb családból valót keres 3 tagu uric család azonnal, vagy 15-re. Fűvész-kert-u. 15.

Megbízható

száraz datat és mindenes főzőnőt azonnali beépésre keresek. Értekezni Fűvész-kert-utca 20.

AJANLAT

Házmester

gyermektelen, nőslakást kaphat Hatvan-utca 24. sz.

Pöldbérlet

6 hold a Vidi-pusztán, Hajdúbüszkémény alatt, a Forray-tanya szomszédságában kiadó. Cím: Szabó Lajos főkereszt, Debrecen. Fűvész-kert-utca 4. sz.

Beliczay kalapos

Piac-utca 38., hátul az udvarban. Mindenféle kalapok javítását és festését elvállalom.

ELADÁS

Eladó

teljesen új, kettős kosaru szőlőprés jutányosan. Egyháztéri palota, földszint 21. szám.

Hintők, homokfűtő és hajtóköcsök

eladók, Nagy Gyula, kocsigyártómester, Erzsébet ut 17. sz.

Eladó

Lanberger-féle 3 pedálos rövid új zongora. Kossuth-utca 61. l.

VEGYES

Zongoratanárnó

kezdő és haladó növendékeket tanít jutányos óradíj mellett. Zenedében vizsgáztat Cím a kiadóban.

Tanítványt vállalna

középiskolák bármely osztályából, menekült egyetemhallgató. Cím: Németh Gyula, Tiszai Internátus.

Szépség, hatalom, gazdagság!

Vénusz Kosmetikai intézetében eltávolítok mindenféle arcbőrhibát. 10 nap alatt az arc ragyogó szépségű lesz. Szeplőt, májfoltot, pattanást, mitesszert, szemölcsöt, orr- és kézvérséget, eltávolítok hajszálakat arc- mell- és karról végleg. Arcmaszáz, mely rendkívül fiatalít, bérletben kapható. **Debrecen, Szécheny-u. 16**

Ékszer, briliáns,

hamisfogért mindig a legmagasabb árat fizeti **Singer Menyhart** Budapest, VII., Rottenbiller-utca 20. szám alatt.

Ócska vasat,

rezet és mindennemű fémét legmagasabb árt veszek. Kovácsoknak használható becserelek. Nagyobb tételt elszállítok **Steiner** Eötvös-utca 110. Tel-phon 6-86. sz.